

Oktatási Hivatal

A 2013/2014. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

FILOZÓFIA

FELADATLAP ÉS VÁLASZLAP

Munkaidő: 120 perc

Elérhető pontszám: 50 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatokat tartalmazó részt és minden különálló lapon a versenyző nevét, osztályát!

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül **más segédeszköz nem** használható! Esetleges javításaihoz (kifestő, korrektor helyett) áthúzást alkalmazzon!

A feladatlapokat a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli a központi javítási útmutató alapján. Továbbküldhetők a **legalább 25 pontra** értékelt dolgozatok.

A VERSENYZŐ ADATAI

A versenyző neve: oszt.:

Középiskolai tanulmányait a 13. évfolyamon fejezi be: igen nem

Az iskola neve:

.....

Az iskola címe: irsz. város

..... utcahsz.

A felkészítő tanár(ok) neve:

Összes pontszám:

Pótlapok száma:

1. feladat

**Igazságkeresés! A következő állításokról döntse el, hogy igazak vagy hamisak!
Írjon X jelet a táblázat megfelelő oszlopába!**

Állítások	Igaz	Hamis
A metafizika a létező létével általában s a legfőbb létezővel foglalkozik.		
A szofisták a természeti törvényszerűségekkel foglalkoztak.		
A skolasztika filozófusa volt Szent Anzelm.		
Bacon négy ködképet nevez meg, amelyek a helyes megismerést akadályozzák.		
A filozófia szó eredeti jelentése a boldogság szeretete.		

5 pont

2. feladat

Kihez kapcsolhatók a következő állítások? Írja az állítások számát a megfelelő helyre!

Szókratész	Platón	Descartes	Nietzsche

1. Elképzelt államát filozófusok vezetik.
2. A módszeres kétely alkalmazásával jut el igaz tételéhez.
3. A hagyományos, keresztényi erkölcs kritikája filozófiájának lényeges eleme.
4. Cogito ergo sum.
5. Gondolatait elsősorban Platón dialógusaiból ismerjük.
6. Nem menekült el Athénból, vállalta a halált.
7. Profetikus hang jellemzi a 19. század egyik legnevezetesebb, általa írott művét.
8. Katona volt a harmincéves háború kezdetekor.
9. Az athéni Akadémia megalapítója.
10. A *részesevés* elmélete fűződik a nevéhez.

10 pont

3. feladat**Írja a művek címe mellé a szerzőket!**

Summa Theologiae:

Értekezés a módszerről:

A tiszta ész kritikája:

A tragédia születése:

Nikomakhoszi etika:

Vallomások:

6 pont

4. feladat**Kant filozófiájának jellemzésére írjon 4 igaz állítást!**

a)

.....

b)

.....

c)

.....

d)

.....

8 pont

5. feladat**Párosítsa a következő fogalmakat és állításokat!**

1. filozófiai dualizmus 2. skolasztika 3. egzisztencializmus

4. attribútum 5. szubsztancia 6. verifikáció

a) a tulajdonságok hordozója, alátámasztó

b) 20. századi filozófiai irányzat

c) metafizikájában két szubsztanciát tételez fel

d) tudományos állítások, elméletek igazolásának eljárása

e) a dolog lényegét kifejező tulajdonság

g) több száz éves korszak

számok/fogalmak	betűk/állítások

6 pont	
--------	--

6. feladat

Kikről szólhatnak, kikhez kapcsolódnak az idézetek? A filozófusok nevét írja a kipontozott helyekre!

[...] a nyelv és a világ határa egybeesik; csak olyan értelmes (igaz vagy hamis) állításokat tehetünk a világról, amely állítások szerkezete azonos a világ egy lehetséges állapotának a szerkezetével.

.....

- a) 386 augusztusában megtér, és visszavonul a világi karriertól.

.....

- b) A legfőbb jót a gyönyörben jelöli meg, melyet a testi fájdalomtól és a lélek zavaraitól való mentességgel azonosít.

.....

- c) A négyféle okot gyakorta az alkotó mesterségek köréből vett példákkal világítja meg. A házépítés folyamatában az anyag szerepét a téglák, cserepek, gerendák játsszák. A forma az a struktúra, amelybe ezeket az építőanyagokat rendezik. [...] a ház célját a funkcióban jelölhetjük meg. Hatóoknak nevezhetjük az építőmestert [...]

.....

- d) ...az igaz ismeretek eleve benne rejlenek a lélekben, amely jelenlegi életünket megelőzően is létezett. Amit tanulásnak nevezünk, nem egyéb, mint visszaemlékezés (anamnézisz) ezekre az ismeretekre.

.....

(Az idézeteket a 2007-ben megjelent *Filozófia* című kézikönyvből emeltük ki.)

5 pont	
--------	--

7. feladat

A filozófiáról filozofáló Xavier Rubert de Ventós katalán író könyvéből idézünk. Mi az Ön véleménye: minek filozofálni? Fejtse ki véleményét egy-másfél oldal terjedelemben!

Minek filozofálni?

Hát jó, filozofálni annyit tesz, hogy elég naivak (vagy bátrak) legyünk annak beismeréséhez, hogy nem látjuk tisztán a dolgokat. Hogy fenntartások és kifogások nélkül elfogadjuk a bizonytalanságot, bosszúságot, szédületet, amit az okoz bennünk, amit nem értünk. Szókratész következő kijelentését sokszor idézik a filozófia alaptételeként: „Tudom, hogy semmit sem tudok.” Valóban, a filozófia nem tud sokat, és szinte semmit sem nyújt. Nem ad például biztonságot, mint a tudomány, élvezetet, mint a művészet, sem vigaszt, mint a vallás. Egy olyan magyarázat, formula, fogalom vagy ördögűzés keresése helyett, amely enyhítené az intellektuális ürességtől való rémületünket és az ismeretlentől való félelmünket, a filozófiai attitűd veszi a bátorságot, hogy elidőzzön, és a zavarosban halásszon. Ezért van az, hogy – immár harmadszor is – egy bölcsességet kell átformálnunk: a klasszikus noscere audere (merj tudni) mondást helyettesíteni vagy legalábbis kiegészíteni kellene a nescere audere felszólítással (merj nem tudni).

(Xavier Rubert de Ventós: Minek filozofálni? Fordította: Béres András Fokasz Mária, Typotex Elektronikus Kiadó, e-konyv.blog.hu, Budapest, 2008.)
http://www.typotex.hu/upload/book/677/xavier_rubert_de_ventos_minek_filozofalni_reszlet.
Az embléma-képet is a kiadótól vettük át.

10 pont

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dolgozatát beadta: óra perckor

A dolgozat írását *felügyelő tanár* aláírása:

Összpontszám:

A dolgozatot *értékelő tanár* aláírása:

A felüljavítást végző OKTV *bizottsági tag* aláírása: